

DZIENNIK URZĘDOWY

SŁUŻBY OCHRONY PAŃSTWA

Warszawa, dnia 22 marca 2019 r.

Poz. 10

ZARZĄDZENIE NR 5/2019 KOMENDANTA SŁUŻBY OCHRONY PAŃSTWA

z dnia 22 marca 2019 r.

w sprawie szkolenia z zakresu techniki jazdy pojazdami Służby Ochrony Państwa

Na podstawie art. 14 pkt 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 138, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1. Zarządzenie określa:

- 1) cele i sposób prowadzenia szkolenia funkcjonariuszy Służby Ochrony Państwa, zwanej dalej „SOP”, z zakresu techniki jazdy pojazdami, będącymi na wyposażeniu SOP, zwanego dalej „szkoleniem”;
- 2) organizację szkolenia;
- 3) zakres tematyczny oraz wskazówki metodyczne do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych w ramach szkolenia.

§ 2. Szkolenie organizuje się w celu zapewnienia ciągłości procesu szkolenia funkcjonariuszy SOP, a także uzupełniania i poszerzania wiedzy teoretycznej oraz doskonalenia umiejętności praktycznych w zakresie:

- 1) zwiększenia bezpieczeństwa osób poruszających się pojazdami, będącymi na wyposażeniu SOP, zwanymi dalej „pojazdami SOP”;
- 2) nabycia i podniesienia umiejętności prowadzenia pojazdów SOP;
- 3) doskonalenia techniki jazdy pojazdami SOP w różnych warunkach drogowych i atmosferycznych;
- 4) kształtowania cech i zachowań mających wpływ na komfort i bezpieczeństwo jazdy;
- 5) zapoznania uczestników szkolenia z budową, obsługą i eksploatacją pojazdów SOP;
- 6) zapoznania uczestników szkolenia z działaniem wybranych układów bezpieczeństwa biernego i czynnego pojazdów SOP.

§ 3. Szkolenie może być realizowane jako zajęcia:

- 1) teoretyczne w sali wykładowej z wykorzystaniem audiowizualnych środków przekazu;
- 2) teoretyczne w miejscu przeprowadzenia zajęć;
- 3) praktyczne z wykorzystaniem symulatora jazdy;
- 4) praktyczne na placu ćwiczeń z zakresu techniki jazdy;

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 650, 730, 1544, 1562, 1669, 2245 i 2399 oraz z 2019 r. poz. 125.

5) praktyczne realizowane w terenie przygodnym.

§ 4. Do zajęć praktycznych mogą być wykorzystane pojazdy SOP oraz pojazdy udostępnione przez podmioty zewnętrzne na podstawie odpowiednich umów.

§ 5. 1. Pojazdy wykorzystywane do celów szkoleniowych powinny być tych samych marek i typów, co pojazdy SOP używane do zadań służbowych.

2. Dla osiągnięcia zamierzonych celów programowych szkolenia, dopuszcza się wykorzystanie innych pojazdów niż te, o których mowa w ust. 1.

§ 6. Szkolenie powinno być zabezpieczone pod względem technicznym przez wykwalifikowany personel oraz odpowiedni sprzęt do dokonywania napraw i przystosowywania pojazdów do celów szkoleniowych przed szkoleniem, w jego trakcie oraz po jego zakończeniu.

§ 7. Liczbę i rodzaj pojazdów używanych do szkolenia należy dostosować do liczby uczestników szkolenia oraz do zakresu realizowanych zajęć.

§ 8. Instruktorzy prowadzący zajęcia powinni być wyposażeni w środki łączności służące do komunikowania się między sobą oraz z uczestnikami szkolenia.

§ 9. 1. Grupa szkoleniowa nie powinna przekraczać 12 osób.

2. Zajęcia teoretyczne prowadzi się całością grupy szkoleniowej.

3. W zależności od potrzeb grupa szkoleniowa może zostać podzielona na podgrupy szkoleniowe.

§ 10. Liczba instruktorów prowadzących zajęcia uzależniona jest od zakresu i tematu zajęć.

§ 11. Ewidencja uczestnictwa w szkoleniach jest prowadzona w formie dziennika szkolenia lub listy obecności.

Rozdział 2

Organizacja szkolenia

§ 12. Zajęcia praktyczne z zakresu techniki jazdy pojazdem prowadzi:

- 1) osoba posiadająca uprawnienia instruktora techniki jazdy w zakresie prawa jazdy kategorii B, wykonująca obowiązki służbowe w komórce organizacyjnej SOP właściwej do spraw szkolenia w zakresie techniki i taktyki jazdy pojazdami, lub
- 2) osoba posiadająca uprawnienia instruktora techniki jazdy w zakresie prawa jazdy kategorii B, wykonująca obowiązki służbowe w innej komórce organizacyjnej SOP, niż określona w pkt 1, lub
- 3) osoba spoza SOP posiadająca uprawnienia instruktora techniki jazdy w zakresie prawa jazdy kategorii B.

§ 13. Dowódca szkolenia odpowiada za szkolenie, a w szczególności jest obowiązany:

- 1) udzielić instruktorom prowadzącym zajęcia i uczestnikom szkolenia instruktażu z zakresu zasad bezpieczeństwa oraz organizacji zajęć;
- 2) organizować i prowadzić zajęcia zgodnie z planem zajęć;
- 3) przestrzegać zasad prawidłowej eksploatacji pojazdów i sprzętu wykorzystywanego do szkolenia oraz użytkowania ich zgodnie z przeznaczeniem;
- 4) nadzorować całość szkolenia;
- 5) nadzorować czynności instruktorów prowadzących zajęcia.

§ 14. Instruktor prowadzący zajęcia odpowiada za przeprowadzenie zajęć, a w szczególności jest obowiązany:

- 1) wykonywać polecenia dowódcy szkolenia;

- 2) zapoznać się z tematem zajęć;
- 3) zaplanować przebieg zajęć, zachowując założenia metodyczne tematu;
- 4) omówić temat zajęć i zasady bezpieczeństwa z uczestnikami szkolenia;
- 5) nadzorować wykonywanie ćwiczeń przez uczestników szkolenia;
- 6) niezwłocznie informować dowódcę szkolenia o zdarzeniach mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo zajęć.

§ 15. Uczestnik szkolenia jest obowiązany:

- 1) wykonywać polecenia dowódcy szkolenia i instruktorów prowadzących zajęcia;
- 2) przestrzegać zasad i warunków bezpieczeństwa;
- 3) niezwłocznie informować dowódcę szkolenia lub instruktora prowadzącego zajęcia o ewentualnej niedyspozycji psychofizycznej.

§ 16. Szkolenie jest realizowane w obiektach SOP, w obiektach podmiotów zewnętrznych lub na drogach publicznych.

§ 17. Szkolenie zabezpiecza się pod względem medycznym:

- 1) przez wyznaczenie punktu pierwszej pomocy;
- 2) w ramach Systemu Powiadamiania Ratunkowego.

§ 18. Podczas szkolenia:

- 1) zapewnia się bezpieczeństwo przez właściwą organizację szkoleń, przestrzeganie postanowień zarządzenia i zasad bezpieczeństwa określonych w regulaminach obiektów szkoleniowych oraz właściwą dyscyplinę i organizację zajęć;
- 2) w razie zaistnienia sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu ćwiczenie może przerwać każda osoba poleceniem „Stop”, „Stój”, „Przerwij ćwiczenie” lub każdym innym zrozumiałym poleceniem przez okrzyk lub informację za pośrednictwem technicznych środków komunikacji;
- 3) zabrania się:
 - a) używania pojazdów oraz osprzętu do ich eksploatacji niezgodnie z ich przeznaczeniem,
 - b) używania na terenie zamkniętym pojazdów z niesprawnym układem hamulcowym, kierowniczym lub innym układem, który ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo jazdy,
 - c) używania niesprawnych pojazdów oraz osprzętu do ich eksploatacji w czasie poruszania się po drogach publicznych;
 - d) kontynuowania ćwiczenia po usłyszeniu polecenia o jego przerwaniu.

§ 19. 1. Każdorazowo przed ćwiczeniem oraz po jego zakończeniu dokonuje się kontroli używanego sprzętu, zwracając szczególną uwagę na to, czy można go w sposób bezpieczny używać i eksploatować.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, obejmuje:

- 1) w pojazdach – sprawdzenie sprawności podzespołów odpowiedzialnych za bezpieczne poruszanie się pojazdem oraz jego użytkowanie;
- 2) w osprzęcie – sprawdzenie sprawności podzespołów odpowiedzialnych za bezpieczne posługiwanie się nim.

Rozdział 3

Zakres tematyczny oraz wskazówki metodyczne do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych szkolenia

§ 20. Zakres tematyczny oraz wskazówki metodyczne do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych w ramach szkolenia stanowi załącznik do zarządzenia.

Rozdział 4

Przepisy końcowe

§ 21. Traci moc zarządzenie nr 39/2018 Komendanta Służby Ochrony Państwa z dnia 30 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia do użytku „Instrukcji techniki i taktyki jazdy pojazdami Służby Ochrony Państwa”, w części obejmującej technikę jazdy pojazdami Służby Ochrony Państwa.

§ 22. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu podpisania.

Komendant Służby Ochrony Państwa

wz. płk SOP Paweł Tymiński

Załącznik do zarządzenia nr 5/2019
Komendanta Służby Ochrony Państwa
z dnia 22 marca 2019 r.

ZAKRES TEMATYCZNY ORAZ WSKAZÓWKI METODYCZNE DO PROWADZENIA ZAJĘĆ TEORETYCZNYCH I PRAKTYCZNYCH W RAMACH SZKOLENIA Z ZAKRESU TECHNIKI JAZDY POJAZDAMI SŁUŻBY OCHRONY PAŃSTWA

Rozdział 1

Akty prawne dotyczące ruchu drogowego. Techniki kierowania pojazdem

§ 1. Bezpieczeństwo ruchu drogowego.

1. Celem zajęć jest zapoznanie uczestników szkolenia z występującymi zagrożeniami w ruchu drogowym.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) wybrane przepisy ustawy – Prawo o ruchu drogowym;
- 2) czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo w ruchu drogowym;
- 3) przyczyny i skutki wypadków i kolizji drogowych;
- 4) negatywne czynniki wpływające na kierującego pojazdem;
- 5) naukę przewidywania i unikania sytuacji niebezpiecznych – jazda defensywna.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi zagadnienia, o których mowa w ust. 2.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone metodą wykładu z wykorzystaniem technik multimedialnych.

§ 2. Wybrane akty prawne dotyczące poruszania się pojazdami uprzywilejowanymi.

1. Celem szkolenia jest zapoznanie uczestników szkolenia z wybranymi aktami prawnymi.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) przepisy aktów prawnych dotyczących poruszania się pojazdów uprzywilejowanych po drogach publicznych;
- 2) przepisy ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi zagadnienia, o których mowa w ust. 2.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone metodą wykładu z wykorzystaniem technik multimedialnych.

§ 3. Technika kierowania pojazdem.

1. Celem zajęć jest zapoznanie uczestników szkolenia z systemami bezpieczeństwa czynnego i biernego oraz z siłami działającymi na pojazd podczas jazdy.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) zasady bezpieczeństwa kierującego i pasażerów – prawidłowa pozycja za kierownicą, używanie pasów bezpieczeństwa;
- 2) działanie wybranych systemów bezpieczeństwa ABS, ESP, ASR i innych;
- 3) przedstawienie sił działających na pojazd podczas jazdy – w trakcie przyspieszania, hamowania, zmiany kierunku jazdy;
- 4) omówienie tematu przyczepności i stateczności pojazdu;
- 5) przyczyny i zachowania pojazdu w poślizgu podsterownym i nadsterownym;

- 6) omówienie doboru optymalnego toru jazdy;
 - 7) zachowanie pojazdu podczas awaryjnego hamowania z ABS lub bez ABS.
3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi zagadnienia, o których mowa w ust. 2.
 4. Zajęcia zostaną przeprowadzone metodą wykładu z wykorzystaniem technik multimedialnych.

Rozdział 2

Podstawowe wiadomości z zakresu obsługi i eksploatacji pojazdów i techniki jazdy

§ 4. Obsługa codzienna pojazdu.

1. Celem zajęć jest zapoznanie szkolonych z zakresem i zasadami wykonywania obsługi codziennej pojazdów.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) sprawdzenie ukończenia i ważności dokumentów pojazdu;
- 2) oględziny pojazdu pod kątem ewentualnych uszkodzeń;
- 3) sprawdzenie poziomu płynów eksploatacyjnych;
- 4) sprawdzenie ukończenia pojazdu – koło zapasowe, klucze, podnośnik;
- 5) wizualne oględziny stanu ogumienia;
- 6) sprawdzenie stanu poziomu paliwa;
- 7) sprawdzenie działania sygnałów dźwiękowych, świateł zewnętrznych, wycieraczek szyb, świateł i sygnałów uprzywilejowania;
- 8) sprawdzenie ukończenia i działania sprzętu łączności;
- 9) sprawdzenie działania wskaźników na desce rozdzielczej.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) uszkodzenia które mają wpływ na bezpieczeństwo jazdy;
- 2) czynności obsługi codziennej pojazdu dokonywane przed wyjazdem i po powrocie.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone metodą poglądową, łącząc wykład z pokazem zakresu i sposobu wykonania obsługi codziennej oraz wskazaniem elementów, które wymagają kontroli.

§ 5. Budowa, obsługa i eksploatacja pojazdów będących na wyposażeniu SOP.

1. Celem zajęć jest zapoznanie uczestników szkolenia z charakterystyką, obsługą, eksploatacją oraz techniką jazdy poszczególnych pojazdów.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) przyrządy kontrolne, mechanizmy sterowania;
- 2) elementy poprawiające komfort i bezpieczeństwo jazdy;
- 3) automatyczną skrzynię biegów;
- 4) urządzenia zamontowane w pojazdach.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) warunki bezpieczeństwa;
- 2) parametry techniczne poszczególnych pojazdów;
- 3) elementy kontrolno–obsługowe;
- 4) urządzenia pokładowe pojazdów;
- 5) zasady działania urządzeń zamontowanych w pojeździe;

6) jazdę pojazdem na terenie zamkniętym, jak i po drogach publicznych z wykorzystaniem urządzeń i dźwigni charakterystycznych dla różnych modeli pojazdów.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone metodą poglądową, łącząc wykład z prezentacją wybranych typów pojazdów.

§ 6. Pozycja za kierownicą.

1. Celem zajęć jest zapoznanie uczestników szkolenia z prawidłową pozycją za kierownicą.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) ustawienie siedziska fotela;
- 2) ustawienie oparcia fotela;
- 3) ustawienie wysokości zagłówek;
- 4) prawidłowy układ dłoni na kole kierownicy;
- 5) ustawienie lusterka wewnętrznego i lusterek zewnętrznych;
- 6) prawidłowe zapięcie pasów bezpieczeństwa oraz ich regulację.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi i pokaże ustawienia prawidłowej pozycji za kierownicą.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone metodą poglądową, łącząc wykład z prezentacją.

§ 7. Technika pracy rąk na kierownicy.

1. Celem zajęć jest zapoznanie uczestników szkolenia z prawidłowym operowaniem kołem kierownicy.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) prawidłowy chwyt i układ rąk na kierownicy;
- 2) sposoby posługiwania się kierownicą – prawidłowa praca rąk na kierownicy;
- 3) umiejętność szybkiego i najefektywniejszego kręcenia kołem kierowniczym;
- 4) samokontrola prawidłowej pozycji za kierownicą.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) warunki bezpieczeństwa;
- 2) prawidłową pracę rąk na kierownicy;
- 3) pracę rąk na kierownicy podczas jazdy pojazdem po wyznaczonej linii;
- 4) wykonywanie ćwiczeń przez uczestników szkolenia.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone:

- 1) metodą wykładu;
- 2) metodą szkolenia praktycznego, przy czym zajęcia zostaną przeprowadzone w pojeździe:
 - a) w formie statycznej,
 - b) w formie dynamicznej.

§ 8. Manewrowanie pojazdem w miejscu gabarytowo ograniczonym.

1. Celem zajęć jest nabycie przez uczestników szkolenia umiejętności manewrowania pojazdem w miejscu o ograniczonej przestrzeni.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) analizę dostępnej przestrzeni, oraz wybór najefektywniejszej i najszybszej metody poruszania się w miejscu ograniczonym gabarytowo;

- 2) odpowiednią pracę kierownicą i dźwignią zmiany biegów podczas manewrowania w miejscu o ograniczonej przestrzeni;
- 3) wypracowanie nawyku używania lusterek bocznych i lusterka wstecznego;
- 4) wypracowanie umiejętności korzystania z elementów wyposażenia pojazdu pomagających w określeniu gabarytów pojazdu takich jak: czujniki parkowania, kamera cofania itp.;
- 5) dobieranie odpowiedniego toru jazdy;
- 6) wypracowanie orientacji w przestrzeni oraz wybór najefektywniejszej i najszybszej metody poruszania się w miejscu ograniczonym gabarytowo.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) warunki bezpieczeństwa;
- 2) ustawienie słupków w odpowiedniej konfiguracji;
- 3) cel ćwiczenia i realizowanych zagadnień;
- 4) wykonywanie ćwiczeń przez uczestników szkolenia.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone:

- 1) metodą wykładu;
- 2) metodą szkolenia praktycznego, przy czym ćwiczenia:
 - a) wykonuje się na utwardzonym placu,
 - b) wykonuje się przy użyciu słupków gumowych ustawionych w odpowiedniej konfiguracji,
 - c) można wykonywać pojazdami różnego typu, jak również o różnej charakterystyce napędu.

§ 9. Praca pedałem przyspieszenia i kierownicą podczas pokonywania zakrętów – slalom prosty, slalom bramkowy.

1. Celem zajęć jest nabycie przez uczestników szkolenia umiejętności prawidłowej pracy pedałem przyspieszenia i kierownicą przy pokonywaniu łuków drogi.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) odpowiednią synchronizację pracy pedałem przyspieszenia i kierownicą;
- 2) dociążanie i odciążanie osi pojazdu;
- 3) umiejętność szybkiego i najefektywniejszego kręcenia kołem kierowniczym;
- 4) dobieranie odpowiedniego toru jazdy;
- 5) minimalizację siły odśrodkowej działającej na pojazd;
- 6) nadsterowność i podsterowność.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) zasady bezpieczeństwa;
- 2) ustawienie słupków w odpowiedniej konfiguracji;
- 3) optymalny przebieg toru jazdy;
- 4) cel ćwiczenia i realizowanych zagadnień;
- 5) wykonywanie ćwiczeń przez uczestników szkolenia.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone:

- 1) metodą wykładu;
- 2) metodą szkolenia praktycznego, przy czym ćwiczenia:
 - a) wykonuje się przy użyciu słupków gumowych ustawionych w odpowiedniej konfiguracji,

- b) można przeprowadzić na nawierzchni o zróżnicowanej przyczepności,
- c) można wykonać pojazdami różnego typu, jak również o różnej charakterystyce napędu,
- d) można wykonać jadąc do przodu, jak i do tyłu.

§ 10. Poślizg nadsterowny lub podsterowny.

1. Celem zajęć jest nabycie przez uczestników szkolenia umiejętności prawidłowej reakcji kierowcy podczas wystąpienia zjawiska podsterowności i nadsterowności pojazdu.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) zjawisko nadsterowności;
- 2) zjawisko podsterowności;
- 3) układ i pracę rąk na kierownicy podczas wystąpienia poślizgu kół osi przedniej;
- 4) układ i pracę rąk na kierownicy podczas wystąpienia poślizgu kół osi tylnej;
- 5) czynności obronne w poślizgu;
- 6) prawidłową pracę gazem i kierownicą.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) zasady bezpieczeństwa;
- 2) ustawienie słupków w odpowiedniej konfiguracji;
- 3) cel ćwiczenia i realizowanych zagadnień;
- 4) zjawiska nadsterowności;
- 5) prawidłową reakcję kierowcy podczas wystąpienia zjawiska podsterowności i nadsterowności pojazdu;
- 6) wykonywanie ćwiczeń przez uczestników szkolenia.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone:

- 1) metodą wykładu;
- 2) metodą szkolenia praktycznego, przy czym ćwiczenia:
 - a) wykonuje się na płycie poślizgowej w kształcie okręgu,
 - b) można wykonać pojazdami różnego typu, jak również o różnej charakterystyce napędu,
 - c) wykonuje się z włączonym lub wyłączonym elektronicznym systemem stabilizacji toru jazdy, np. ESP, TCS, DSC,
 - d) można wykonać pojazdem wyposażonym w troleje lub pojazdem wyposażonym w inne niż troleje urządzenie, pozwalające na zmianę przyczepności do podłoża przednich lub tylnych kół pojazdu,
 - e) można wykonać przy użyciu słupków gumowych ustawionych w odpowiedniej konfiguracji.

§ 11. Pokonywanie zakrętów 90.

1. Celem zajęć jest nabycie przez uczestników szkolenia umiejętności prawidłowego pokonywania zakrętów poprzez odpowiednią zmianę biegów w górę i w dół oraz pracę rąk na kierownicy.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) prawidłowy układ i pracę rąk na kierownicy;
- 2) przygotowanie się do skrętu poprzez odpowiednie czynności w odpowiednim czasie;
- 3) prawidłową zmianę biegów w górę i w dół;
- 4) dociążanie przedniej osi pojazdu.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) zasady bezpieczeństwa;
- 2) ustawienie słupków w odpowiedniej konfiguracji;
- 3) cel ćwiczenia i realizowanych zagadnień;
- 4) prawidłowy tor jazdy;
- 5) prawidłową zmianę biegów w górę i w dół;
- 6) prawidłową kolejność wykonania czynności przed zakrętem;
- 7) wykonywanie ćwiczeń przez uczestników szkolenia.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone:

- 1) metodą wykładu;
- 2) metodą szkolenia praktycznego, przy czym ćwiczenia:
 - a) wykonuje się przy użyciu słupków gumowych ustawionych w odpowiedniej konfiguracji,
 - b) można wykonać pojazdami różnego typu jak również o różnej charakterystyce napędu.

§ 12. Technika jazdy pojazdem po łuku.

1. Celem zajęć jest nabycie przez uczestników szkolenia umiejętności dobierania prawidłowego toru jazdy na łuku drogi.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) prawidłowy układ i pracę rąk na kierownicy podczas pokonywania łuku drogi;
- 2) odpowiednią pracę gazem i kierownicą podczas pokonywania łuków;
- 3) dobieranie odpowiedniego toru jazdy;
- 4) minimalizację siły odśrodkowej działającej na pojazd;
- 5) odpowiedni dobór prędkości podczas pokonywania łuków.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) zasady bezpieczeństwa;
- 2) prawidłowy przebieg toru jazdy;
- 3) cel ćwiczenia i realizowanych zagadnień;
- 4) prawidłowy tor jazdy;
- 5) siły działające na pojazd poruszający się na łuku drogi;
- 6) wykonywanie ćwiczeń przez uczestników szkolenia.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone:

- 1) metodą wykładu;
- 2) metodą szkolenia praktycznego, przy czym ćwiczenia:
 - a) wykonuje się na przygotowanym torze w ośrodku zamkniętym lub na drogach publicznych,
 - b) można wykonać pojazdami różnego typu jak również o różnej charakterystyce napędu,
 - c) wykonuje się z włączonym lub wyłączonym elektronicznym systemem stabilizacji toru jazdy, np. ESP, TCS, DSC.

§ 13. Hamowanie awaryjne w zakręcie.

1. Celem zajęć jest nabycie umiejętności bezpiecznego zatrzymania się na łuku drogi.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) technikę hamowania pojazdem wyposażonym w ABS lub bez ABS;

- 2) pracę kierownicą w trakcie wystąpienia zjawiska nadsterowności lub podsterowności;
- 3) minimalizację siły odśrodkowej działającej na pojazd.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) zasady bezpieczeństwa;
- 2) ustawienie słupków w odpowiedniej konfiguracji;
- 3) przebieg toru jazdy;
- 4) cel ćwiczenia i realizowanych zagadnień;
- 5) wykonywanie ćwiczeń przez uczestników szkolenia.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone:

- 1) metodą wykładu;
- 2) metodą szkolenia praktycznego, przy czym ćwiczenia wykonuje się:
 - a) na płycie poślizgowej w kształcie prostokąta lub okręgu,
 - b) przy użyciu słupków gumowych ustawionych w odpowiedniej konfiguracji.

§ 14. Omijanie przeszkody podczas awaryjnego hamowania.

1. Celem zajęć jest nabycie przez uczestnika szkolenia umiejętności omijania przeszkody podczas hamowania awaryjnego pojazdem wyposażonym w ABS lub bez ABS.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) hamowanie awaryjne;
- 2) zasady działania układu ABS;
- 3) prawidłową pracę kierownicą i pedałem hamulca;
- 4) powrót na wcześniej zajmowany tor jazdy po ominięciu przeszkody;
- 5) podsterowność i nadsterowność.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) zasady bezpieczeństwa;
- 2) ustawienie słupków w odpowiedniej konfiguracji;
- 3) przebieg toru jazdy;
- 4) cel ćwiczenia i realizowanych zagadnień;
- 5) pojęcie hamowania awaryjnego;
- 6) techniki hamowania awaryjnego pojazdem wyposażonym w ABS lub bez ABS;
- 7) wykonywanie ćwiczeń przez uczestników szkolenia.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone:

- 1) metodą wykładu;
- 2) metodą szkolenia praktycznego, przy czym ćwiczenia:
 - a) wykonuje się na płycie poślizgowej,
 - b) wykonuje się przy użyciu słupków gumowych ustawionych w odpowiedniej konfiguracji,
 - c) można wykonać pojazdami różnego typu jak również o różnej charakterystyce napędu,
 - d) wykonuje się pojazdem wyposażonym w ABS lub bez ABS,
 - e) wykonuje się pod nadzorem co najmniej 2 instruktorów.

§ 15. Awaryjna zmiana pasa ruchu i powrót na wcześniej zajmowany pas ruchu.

1. Celem zajęć jest nabycie przez uczestnika szkolenia umiejętności omijania nagle pojawiającej się przeszkody na pasie ruchu i odpowiedni powrót na wcześniej zajmowany tor jazdy.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) prawidłową pracę kierownicą i pedałem przyspieszenia;
- 2) powrót na wcześniej zajmowany tor jazdy po ominięciu przeszkody;
- 3) podsterowność i nadsterowność;
- 4) czynności obronne w poślizgu;
- 5) minimalizację sił działających na pojazd.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) zasady bezpieczeństwa;
- 2) ustawienie słupków w odpowiedniej konfiguracji;
- 3) przebieg toru jazdy;
- 4) cel ćwiczenia i realizowanych zagadnień;
- 5) wykonywanie ćwiczeń przez uczestników szkolenia.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone:

- 1) metodą wykładu;
- 2) metodą szkolenia praktycznego, przy czym ćwiczenia:
 - a) wykonuje się na płycie poślizgowej w kształcie prostokąta,
 - b) wykonuje się przy użyciu słupków gumowych ustawionych w odpowiedniej konfiguracji,
 - c) można wykonać pojazdami różnego typu jak również o różnej charakterystyce napędu,
 - d) wykonuje się z włączonym lub wyłączonym elektronicznym systemem stabilizacji toru jazdy, np. ESP, TCS, DSC,
 - e) wykonuje się pod nadzorem co najmniej 2 instruktorów.

§ 16. Pojazdy terenowe i pojazdy ATV.

1. Celem zajęć jest zapoznanie uczestników szkolenia z budową i właściwościami pojazdów terenowych oraz nauka techniki jazdy pojazdem terenowym lub pojazdami wielozadaniowymi ATV w różnych warunkach.

2. Zajęcia obejmują następujące zagadnienia:

- 1) budowę i eksploatację pojazdu terenowego – konstrukcja, przyrządy kontrolne, mechanizmy sterowania;
- 2) przekładnię rozdzielczą;
- 3) skrzynię redukcyjną;
- 4) blokady mechanizmów różnicowych;
- 5) dodatkowy sprzęt będący na wyposażeniu pojazdów terenowych;
- 6) technikę jazdy pojazdem terenowym lub pojazdem wielozadaniowym ATV;
- 7) pokonywanie terenu grząskiego, błotnistego, piaszczystego;
- 8) pokonywanie stromych podjazdów i zjazdów;
- 9) pokonywanie trawersów;
- 10) uwalnianie ugrzęźniętego pojazdu przy pomocy dodatkowego sprzętu.

3. Instruktor prowadzący zajęcia szczegółowo omówi:

- 1) zasady bezpieczeństwa;
- 2) konstrukcję pojazdów terenowych – prezentacja pojazdu;
- 3) dodatkowy sprzęt będący na wyposażeniu pojazdów terenowych;
- 4) poszczególne przeszkody terenowe i techniki ich pokonywania;
- 5) pokonywanie przeszkód terenowych z użyciem dodatkowego sprzętu przez uczestników szkolenia;
- 6) wykonywanie ćwiczeń przez uczestników szkolenia.

4. Zajęcia zostaną przeprowadzone:

- 1) metodą wykładu;
- 2) metodą szkolenia praktycznego, przy czym ćwiczenia:
 - a) należy przeprowadzić w miejscu gdzie będzie możliwość pokonania odpowiednich przeszkód terenowych;
 - b) wykonuje się przy wykorzystaniu dwóch pojazdów terenowych.

§ 17. Egzamin końcowy z zakresu techniki jazdy.

1. Celem egzaminu jest sprawdzenie stopnia opanowania umiejętności z zakresu techniki jazdy zrealizowanych w trakcie szkolenia.

2. Egzamin obejmuje następujące zagadnienia:

- 1) odpowiednia praca gazem i kierownicą podczas pokonywania łuków;
- 2) dobieranie odpowiedniego toru jazdy;
- 3) minimalizacja siły odśrodkowej działającej na pojazd;
- 4) zasady zachowania się kierowcy podczas wystąpienia zjawiska nadsterowności i podsterowności;
- 5) używanie lusterek bocznych i lusterka wstecznego.

3. Egzamin przeprowadza się według następujących zasad:

- 1) egzamin należy przeprowadzić po zrealizowaniu ćwiczeń z techniki jazdy;
- 2) egzamin wykonuje się tym samym pojazdem dla wszystkich uczestników;
- 3) egzamin polega na przejechaniu określonego toru jazdy ustawionego przy użyciu słupków gumowych;
- 4) podczas egzaminu mierzony jest czas przejazdu z uwzględnieniem warunków atmosferycznych;
- 5) oceniana jest technika jazdy.

4. Egzamin przeprowadza się według następującej kolejności:

- 1) omówienie zasad bezpieczeństwa;
- 2) ustawienie słupków w odpowiedniej konfiguracji;
- 3) omówienie przebiegu toru jazdy;
- 4) omówienie celu egzaminu;
- 5) przejazd uczestników szkolenia.